

АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ РОЗВИТКУ ФІНАНСОВО-ЕКОНОМІЧНОЇ СИСТЕМИ: ПРІОРИТЕТИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ

матеріали
V Міжнародної науково-практичної конференції

6 листопада 2025 р.
м. Львів

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДНУ “ІНСТИТУТ МОДЕРНІЗАЦІЇ ЗМІСТУ ОСВІТИ”
ЛЬВІВСЬКИЙ ТОРГОВЕЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ СТАТИСТИКИ, ОБЛІКУ ТА АУДИТУ
ДЕРЖАВНА УСТАНОВА “ІНСТИТУТ РЕГІОНАЛЬНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ
імені МАР’ЯНА ДОЛІШНЬОГО НАН УКРАЇНИ”
ЛЬВІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ імені ІВАНА ФРАНКА
ДЕРЖАВНИЙ БІОТЕХНОЛОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
КАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
імені ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА
ДЕРЖАВНИЙ ПОДАТКОВИЙ УНІВЕРСИТЕТ
МУКАЧІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ПОЛТАВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ЕКОНОМІКИ І ТОРГІВЛІ
КИЇВСЬКИЙ СТОЛИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ імені БОРИСА ГРІНЧЕНКА
ВРОЦЛАВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ЕКОНОМІКИ ТА БІЗНЕСУ (ПОЛЬЩА)
ВИЩА БАНКІВСЬКА ШКОЛА, м. Познань (ПОЛЬЩА)
ЖЕШУВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ, м. Жешув (ПОЛЬЩА)
ВИЩА ШКОЛА ПІДПРИЄМНИЦТВА ТА АДМІНІСТРУВАННЯ,
м. Люблін (ПОЛЬЩА)

МАТЕРІАЛИ

V Міжнародної науково-практичної конференції

АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ РОЗВИТКУ ФІНАНСОВО-ЕКОНОМІЧНОЇ СИСТЕМИ: ПРІОРИТЕТИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ

присвяченої 210-ій річниці заснування
Львівського торговельно-економічного університету

6 листопада 2025 р.
м. Львів

MINISTRY OF EDUCATION AND SCIENCE OF UKRAINE
 INSTITUTE OF MODERNIZATION OF THE CONTENT OF EDUCATION
 LVIV UNIVERSITY OF TRADE AND ECONOMICS
 NATIONAL ACADEMY OF STATISTICS, ACCOUNTING AND AUDITING
 DU "INSTITUTE OF REGIONAL RESEARCH M. I. DOLYSHNY
 NATIONAL ACADEMY OF SCIENCES OF UKRAINE"
 IVAN FRANKO LVIV NATIONAL UNIVERSITY
 STATE BIOTECHNOLOGICAL UNIVERSITY
 VASIL STEFANIK KARPATIAN NATIONAL UNIVERSITY
 STATE TAX UNIVERSITY
 MUKACHIV STATE UNIVERSITY
 POLTAVA UNIVERSITY OF ECONOMICS AND TRADE
 BORYS GRINCHENKO KYIV METROPOLITAN UNIVERSITY
 UNIVERSITY OF WROCLAW OF ECONOMICS AND BUSINESS (POLAND)
 HIGHER SCHOOL OF BANKING IN POZNAN (POLAND)
 RZESUZU UNIVERSITY (POLAND)
 THE UNIVERSITY COLLEGE OF ENTERPRISE AND ADMINISTRATION
 IN LUBLIN (POLAND)

Materials

V International scientific and practical conference

ACTUAL PROBLEMS OF DEVELOPMENT OF FINANCIAL AND ECONOMIC SYSTEM: PRIORITIES AND PERSPECTIVES

dedicated to the 210th anniversary of the founding of
 Lviv University of Trade and Economics

November 6, 2025

Lviv

СУТНІСТЬ, МЕТА ТА ЗАВДАННЯ ПЛАНУВАННЯ СТРАХОВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

*Братюк В. П., к.е.н., доцент,
доцент кафедри економіки та фінансів,
Карабінюш С., магістр
Мукачівський державний університет*

Планування страхової діяльності є фундаментальним елементом системи управління страховою компанією, оскільки визначає стратегічні орієнтири, забезпечує фінансову стабільність та ефективність у мінливих умовах ринкової економіки. Страховий бізнес, на відміну від більшості інших сфер, функціонує в умовах високої невизначеності, де рівень ризику, ймовірність настання подій і часові лаги між преміями та виплатами визначають структуру фінансових потоків [1]. Саме тому планування в страхуванні виступає не лише інструментом прогнозування, а й засобом управління майбутнім станом компанії, що дозволяє узгодити стратегічні, тактичні та оперативні цілі.

Сутність планування страхової діяльності полягає у визначенні цілей і шляхів їх досягнення шляхом раціонального розподілу ресурсів, управління ризиками та створення ефективної структури страхового портфеля. Планування включає процеси аналізу, прогнозування, розроблення стратегічних напрямів, формування програм розвитку, фінансового забезпечення, а також контролю за реалізацією планів. На відміну від короткострокового бюджетування, планування має комплексний характер і спрямоване на забезпечення стійкості страховика в довгостроковій перспективі [2].

Суттєва особливість страхового бізнесу полягає у високому рівні ризиковості, що робить планування складним і водночас критично необхідним. Страховики повинні не лише розраховувати можливі страхові випадки, а й формувати резерви для їх покриття, прогнозуючи доходи та витрати. Таким чином, планування в страхуванні поєднує фінансовий, ризиковий, маркетинговий, операційний та інвестиційний аспекти. Воно створює систему керування майбутнім станом компанії, що базується на співвідношенні між преміями, виплатами, прибутковістю та рівнем ризиків.

Мета планування страхової діяльності полягає у забезпеченні сталого розвитку страхової компанії та її здатності виконувати зобов'язання перед страхувальниками в будь-яких економічних умовах. Це досягається шляхом формування стабільної бізнес-моделі, управління ризиками, підвищення операційної ефективності та гнучкого реагування на зміни зовнішнього середовища. До ключових складових мети належать:

- формування конкурентоспроможної бізнес-моделі з чітко визначеними сегментами ринку, продуктами та каналами збуту;

- досягнення фінансової результативності через ефективне використання капіталу, резервів і доходів від інвестицій;
- підтримка платоспроможності, ліквідності та дотримання нормативів Solvency II;
- розвиток системи управління ризиками й підвищення точності актуарних розрахунків;
- забезпечення довіри клієнтів і соціальної функції страхування – гарантованого захисту від ризиків [3].

Планування охоплює три основні рівні (табл. 1):

Таблиця 1

Рівні планування страхової діяльності

Рівень планування	Характеристика	Основний зміст	Тривалість
Стратегічний	Визначає загальні напрями розвитку страхової компанії, формує місію, візію та стратегічні цілі.	Аналіз ринку, оцінка ризиків, формування бізнес-моделі, вибір продуктів і каналів збуту, розробка політики ризиків та інвестицій.	3–5 років і більше
Тактичний	Конкретизує реалізацію стратегічних цілей у середньостроковій перспективі.	Планування обсягів премій, резервів, витрат, маркетингових програм; оптимізація страхового портфеля.	1–3 роки
Оперативний	Забезпечує виконання поточних завдань, контроль і корекцію результатів.	Формування щорічних або квартальних планів продажів, управління грошовими потоками, оцінка KPI, контроль виконання.	

Усі ці рівні мають бути взаємопов'язаними та узгодженими в єдиній системі корпоративного управління.

Завдання планування страхової діяльності охоплюють широке коло напрямів.

1. Визначення стратегічних орієнтирів – аналіз ринку, конкурентного середовища, тенденцій страхового попиту, оцінка ризиків і формування бачення розвитку.

2. Оптимізація страхового портфеля – балансування між прибутковими та ризиковими видами страхування, розподіл премій за сегментами, регіонами, клієнтськими групами.

3. Прогнозування премій і виплат – побудова актуарних моделей для

розрахунку очікуваних обсягів премій, рівня збитковості та резервів.

4. Інвестиційне планування – визначення напрямів розміщення активів, розрахунок доходності, управління ліквідністю.

5. Планування витрат – оптимізація адміністративних, маркетингових і операційних витрат, підвищення ефективності бізнес-процесів.

6. Управління ризиками – розроблення системи перестрахування, визначення допустимого рівня ризиків, моніторинг ризикових показників.

7. Контроль і моніторинг виконання планів – створення системи показників ефективності (KPI), що дозволяє коригувати стратегію відповідно до фактичних результатів [4].

Важливим є те, що планування в страхуванні повинно бути інтегрованим процесом, який враховує дані з різних підрозділів компанії – фінансового, маркетингового, аналітичного, ризик-менеджменту. Такий підхід дозволяє формувати єдину систему управління, де результати планів підкріплюються контролем і мотивацією.

Сучасні тенденції страхового ринку визначають нові виклики для планування. Серед них — цифровізація бізнес-процесів, поява нових ризиків (кіберзагрози, кліматичні зміни), зростання ролі даних і аналітики. Технології Big Data, штучний інтелект і автоматизовані платформи дозволяють страховим компаніям прогнозувати поведінку клієнтів, частоту настання подій і потенційні фінансові втрати з високою точністю [5].

Цифрове планування стає стандартом галузі: інтеграція аналітичних систем, візуалізація даних, автоматичне формування сценаріїв ризиків. Наприклад, міжнародні компанії Allianz та AXA впроваджують системи прогнозування збитковості, що базуються на машинному навчанні. Це дозволяє знижувати обсяг резервів, не втрачаючи рівня надійності. Для українських страховиків такий досвід особливо актуальний у процесі адаптації до європейських стандартів.

Планування в Україні має враховувати специфічні виклики – макроекономічну нестабільність, воєнні ризики, регуляторні зміни, низький рівень довіри населення. Згідно з даними НБУ, у 2023 році ринок страхування в Україні демонстрував ознаки стабілізації: зросли страхові премії на 15%, збільшився рівень капіталізації компаній, проте зберігалася висока концентрація ринку [5]. Це вимагає від компаній гнучкого планування, орієнтованого на ризик-менеджмент і клієнтський досвід.

У контексті теорії управління, планування тісно пов'язане з іншими функціями – організацією, мотивацією, контролем і ризик-менеджментом. Без якісного планування неможливо визначити цілі, розподілити ресурси, побудувати систему стимулювання працівників чи здійснити об'єктивний контроль. З іншого боку, дані, отримані в процесі контролю, стають основою для перегляду майбутніх планів. Такий циклічний підхід створює механізм зворотного зв'язку, який забезпечує

гнучкість та адаптивність управлінських рішень.

Фактори ефективності планування в страхуванні включають:

- наявність аналітичної бази даних;
- використання сучасних методів прогнозування;
- чітке визначення відповідальності виконавців;
- координацію між підрозділами;
- постійний моніторинг і корекцію планів.

У практичній площині ефективне планування дозволяє страховій компанії досягати таких результатів:

- підвищення рівня прибутковості та платоспроможності;
- зменшення ризику дефіциту резервів;
- стабілізація грошових потоків;
- покращення якості сервісу для страхувальників;
- забезпечення прозорості управлінських рішень.

Планування є невід’ємною частиною корпоративної культури управління, де стратегічне бачення трансформується у конкретні цілі, показники та дії. Ефективність системи планування визначає не лише короткострокові результати, а й здатність страховика до стійкого розвитку в умовах постійних змін.

Планування страхової діяльності є багаторівневим процесом, що поєднує стратегічні й оперативні аспекти управління. Воно забезпечує узгодженість між місією страховика, його фінансовими ресурсами та ринковими можливостями. Мета планування — створити систему, здатну забезпечити стабільність, прибутковість і довіру клієнтів навіть за умов турбулентності ринку. Успішне планування передбачає інтеграцію фінансового аналізу, ризик-менеджменту, маркетингу, технологій і контролю. Для українських страховиків воно є основою розвитку та адаптації до європейських стандартів управління.

Список використаних джерел:

1. Van Gelder H. Planning and Control in Insurance. — Rotterdam: Erasmus University Press, 1982.
2. Шумило І. І. Планування як елемент стратегічного управління страховою компанією. *Фінанси України*, 2021, №6, с. 45–57.
3. Паламарчук В. П., Гудзь І. О. Фінансове планування в страхових організаціях: теорія та практика. — Київ: КНЕУ, 2020.
4. PwC. Insurance 2030: The Digital Transformation of the Insurance Industry. — 2023. URL: <https://www.pwc.com>.
5. Національний банк України. Огляд страхового ринку України за 2023 рік. — Київ: НБУ, 2024. URL: <https://bank.gov.ua>.

<i>Прокопенко І. А., Медвецька Н.</i> ІНСТРУМЕНТИ ПОДАТКОВОЇ БЕЗПЕКИ: МІЖНАРОДНІ ПІДХОДИ ТА ЇХ АДАПТАЦІЯ В УКРАЇНІ	130
<i>Романюк М. М.</i> ПОРІВНЯЛЬНИЙ АНАЛІЗ РИНКУ ПОДАТКОВОГО КОНСУЛЬТУВАННЯ В КРАЇНАХ ЄС	134
<i>Росола У. В., Кучінка М. М.</i> ОСОБЛИВОСТІ ФОРМУВАННЯ МІСЦЕВИХ ФІНАНСІВ В УМОВАХ ДЕЦЕНТАЛІЗАЦІЇ	136
<i>Сасоліна Н. В., Мединська Т. В.</i> МЕХАНІЗМИ ФОРМУВАННЯ ФІНАНСОВОЇ СПРОМОЖНОСТІ ГРОМАД ЧЕРЕЗ СИСТЕМУ МІСЦЕВОГО ОПОДАТКУВАННЯ	138
<i>Стельмах Д. В., Петик Л. О.</i> ПРОБЛЕМИ У СФЕРІ ПУБЛІЧНИХ ЗАКУПІВЕЛЬ В УМОВАХ ВІЙНИ	141
<i>Трумко Я. І.</i> ВИКОРИСТАННЯ ПОДАТКОВИХ МЕХАНІЗМІВ СТИМУЛЮВАННЯ ЕКОНОМІЧНОГО РОЗВИТКУ НА ТЕРИТОРІЯХ ВІДНОВЛЕННЯ	144
<i>Царьов О. В.</i> ЦИФРОВА ТРАНСФОРМАЦІЯ ПОДАТКОВОГО КОНТРОЛЮ В СИСТЕМІ АВТОМАТИЧНОГО ОБМІНУ ІНФОРМАЦІЄЮ ТА ПРОТИДІЇ РОЗМИВАННЮ ПОДАТКОВОЇ БАЗИ	147
<i>Чабанюк О. М.</i> ПОДАТКОВА ПОЛІТИКА НА НАПРЯМИ ЇЇ РЕФОРМУВАННЯ	149
<i>Швабій К. І.</i> ПРОБЛЕМИ ФОРМУВАННЯ МОДЕЛІ СПІЛЬНОГО АДМІНІСТРУВАННЯ ПОДАТКУ НА МАЙНО	152

**Секція 5. РОЗВИТОК РИНКІВ КАПІТАЛУ, СТРАХУВАННЯ
ТА НЕБАНКІВСЬКОГО ФІНАНСОВОГО СЕКТОРУ ЯК ІНСТРУМЕНТІВ
ФІНАНСОВОЇ СТІЙКОСТІ І ЗАЛУЧЕННЯ ІНВЕСТИЦІЙ**

<i>Боднарюк І. Л.</i> ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ ГЛОБАЛЬНОГО РИНКУ СТРАХУВАННЯ ЖИТТЯ	155
<i>Бондарук Т. Г., Богзіновець Л. М.</i> ВПЛИВ ІННОВАЦІЙ НА РОЗВИТОК ІНФРАСТРУКТУРИ ФІНАНСОВОГО РИНКУ	158
<i>Братюк В. П., Карабиньош С.</i> СУТНІСТЬ, МЕТА ТА ЗАВДАННЯ ПЛАНУВАННЯ СТРАХОВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ	162
<i>Думанська І. Ю.</i> ФІНАНСОВІ РИЗИКИ ЗЕЛЕНИХ ІНВЕСТИЦІЙ ДЛЯ ЗВО: АНАЛІТИЧНІ РАМКИ ESG-ПЕРЕХОДУ	166
<i>Зінченко А. О.</i> ІНФОРМАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ У ТОРГІВЛІ БОРГОВИМИ ФІНАНСОВИМИ ІНСТРУМЕНТАМИ	169
<i>Клим Н. М.</i> ІМПЕРАТИВИ ФІНАНСОВО-ЕКОНОМІЧНОГО МЕХАНІЗМУ	172

МУКАЧІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

89600, м. Мукачево, вул. Ужгородська, 26

тел./факс +380-3131-21109

Веб-сайт університету: www.msu.edu.ua

E-mail: info@msu.edu.ua, pr@mail.msu.edu.ua

Веб-сайт Інституційного репозитарію Наукової бібліотеки МДУ: <http://dspace.msu.edu.ua:8080>

Веб-сайт Наукової бібліотеки МДУ: <http://msu.edu.ua/library/>